

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	5
GİRİŞ.....	9

1. BÖLÜM

İSLÂMÇILIK VE YENİ İSLÂMCI AKIM

Yeni İslamcı Akımın Entelektüel Zemini Olarak İslâmcılık.....	17
Yeni İslâmcı Akım.....	38

3

2. BÖLÜM

ÖNCÜLER

Necip Fazıl Kısakürek ve Büyük Doğu Dergisi.....	51
Sezai Karakoç ve Diriliş Dergisi.....	73
Nuri Pakdil ve Edebiyat Dergisi.....	83

3. BÖLÜM

MAVERA DERGİSİ

Ankara Dönemi (1976-1984).....	97
Hamle'den Maver'a'ya Bir Uzun Yol.....	101
Bu Dünyadan Ötelere Yolculuk: Maver'a.....	110
Yayın İlkeleri.....	118
Akabe Kitap Kulübü Akabe Yayınevi.....	130

Bir Edebiyat Okulu Olarak Maveria Dergisi ve Okuyucular Köşesi.....	133
İstanbul Dönemi ve Dergi Yönetimindeki Değişiklikler (1984-1990).....	153
Maveria ve Gelenek.....	157
Maveria ve Dil.....	173
Maveria ve Politika.....	192
İslami Edebiyat Tartışmaları.....	208
SONSÖZ	259
KAYNAKLAR	263
EK:	275
Yolu Maveria'dan Geçenler.....	275
DİZİN	279
ÖZGEÇMİŞ	285

ÖN SÖZ

İdeolojik kimliklerin hayatın her alanına hâkim olduğu bir dönemin hikâyeleriyle büyüyen biz 90 kuşağı için ideoloji, siyaset, politika, parti gibi kavramlar üzerinde konuşulmaması gereken, tehlikeli, uzaktan sevilesi kavramlardı. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde okuma talebime Ankara büyük şehir, siyasete girersin, vurur atarlar seni bir kenara" cümleleri ile karşı çıkan babam bir taraftan yaşadığı acı tecrübelerin etkisiyle beni koruma altına alırken diğer taraftan da yasaklı olanın cazibesine kapılmama, ideolojilere merak salmama neden oldu. Elbette ki onun bu tavrının bizim kuşağımız için uygulanan depolitizasyon politikalarıyla, memleket meselelerinden uzak, bireysel arzuların yüzeysel dünyasında tüketerek yaşayan, tüketim alışkanlıklarından kimlik devşiren bir nesil yetiştirme hedefiyle ilgisi yoktu. Kendisine öğretileni sorgulamadan ders geçmeye ve kısa zamanda meslek edinmeye odaklı hâkim tavır karşısında ideolojiye olan ilgim tuhaf karşılanıyordu. Onun için mezuniyet yıllığındaki klasik "en"ler bölümünde sınıfın en siyasi unvanımı gördüğümde hiç yadırgamadım.

İdeolojilerin hala dergiler üzerinden kurumsallaştığı daha doğru ifadeyle teşkilatlandığı, kimlik inşa ettiği üniversite yıllarımda birçok edebi ve ideolojik dergiyi ekonomik imkânlarım el verdiğince takip etmeye çalıştım. Her edebiyat bölümü öğrencisi gibi hevesli arkadaşlarla birkaç defa edebiyat dergisi çıkarma teşebbüsünde bulunduk. Öğretmenlik mesleğine başladığım yıllarda bir gurup arkadaş-

la beş altı sayılı bir edebiyat dergisi çıkarma başarısı(!) gösterdik. Yeni Türk Edebiyatı alanında lisansüstü eğitim almaya başladığımda ise edebiyat dergileri benim için bir araştırma nesnesine dönüştü. Bu çalışma bir yönüyle dergilere olan ilgimin bir sonucu olarak değerlendirilebilir.

Bu kişisel ilginin dışında Tanzimat'ın ilanıyla başlattığımız ve bugünü de dâhil edebileceğimiz Batılılaşma etkisindeki Türk edebiyatını edebiyat dergilerini dikkate almadan değerlendiremeyeceğimiz hakikati de bu mütevazı çalışmaya ilham veren bir başka etkidir. On dört yıl gibi edebiyat dergiciliği açısından uzunca bir süre boyunca 162 sayı çıkan bu derginin her sayısını, taze çıkmış bir dergiye ilk defa bakıyor gibi heyecanla ve keyifle inceledim. Hem edebiyat dergiciliğinin değişim sürecini, hem de ilk defa Okurlarla bölümünde ismiyle karşılaştığım ve bugün edebiyat dünyasında varlığını kabul ettirmiş şair ve yazarların gelişim süreçlerini sayı sayı takip etmek çalışmanın bir başka zevkli tarafıydı.

Kaynaklara erişim imkânlarının bu derce kolaylaştığı ve hızlandığı bir çağda ilk sayısı 1976 yılında çıkan Mavera dergisinin tüm sayılarına ulaşmada yaşadığım zorluk benim için tam bir hayal kırıklığıydı. Bu kadar yakın bir zamana ait bir yayını bile arşivleme başarısını gösterememiş kütüphaneciliğimiz, bize ait birçok elyazmasının orijinal nüshalarının neden Batı kütüphanelerinde olduğunu anlamamızı kolaylaştırıyor.

Uzun ve meşakkatli bir çalışmanın sonucunda ortaya çıkan bu mütevazı eser için birçok kişiye teşekkür etmem gerekiyor. Öncelikle özel kütüphanesinden faydalanma izin verdiği, bu konunun belirlenme aşamasındaki ve akademik hayatımdaki katkıları nedeniyle saygıdeğer hocam Prof. Dr. Erdoğan Erbay'a, değerli fikir ve destek-

lerinden dolayı Prof. Dr. Turan Karataş'a; hem bir insan olarak hem de bir hoca olarak maddi ve manevi rehberliğiyle yolumuza ışık tutan değerli hocam Prof. Dr. Necmettin Tozlu'ya; derginin eksik sayılarına ulaşmama yardımcı olan Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanı Fatih Mehmet Erkoç'a, Maverada dergisinin kurucularından şair Erdem Bayazıt'ın kızı Sevde Bayazıt Kaçar'a ve meslektaşım Yrd. Doç. Dr. Hasan Hüseyin Kara'ya; iki yıl gibi uzun bir süre boyunca benimle İslâmcılık ve İslami edebiyat konuşmak zorunda kalan dostlarım Yrd. Doç. Dr. M. İhsan Çubukçu'ya, Yrd. Doç. Dr. M. Yasin Taşkesenlioğlu ve Okutman Kürşad Kara'ya teşekkür ediyorum. Son teşekkürüm de akademik hayata girdiğim günden beri zaman zaman gerginliğime, çoğu defa da onlara ihmal etmeme tahammül edip destek veren eşim Aynur, çocuklarım Bedirhan Ensar, Zeynep Sıla ve Fatma Beyza'ya...